

МУНІЦИПАЛЬНІ ОБЛІГАЦІЇ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕФІЦИТУ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Савастєєва О.М.

кандидат економічних наук, старший викладач
кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Абушева Е.

студентка 4 курсу, напряму підготовки "Фінанси і кредит"
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

В сучасних реаліях розвитку економіки української держави проблема погашення дефіциту місцевих бюджетів бюджету є надзвичайно актуальною. Найбільш поширеним та одночасно найменш ризикованим та цілком безпечним для економіки інструментом регулювання дефіциту бюджетів є випуск державних цінних паперів. Держава застосовує емісію своїх боргових зобов'язань як ефективний у відповідних умовах засіб запровадження неінфляційного механізму ліквідації бюджетного дефіциту.

Загалом ринок державних облігацій як вагома частина ринку державних запозичень виконує важливі макроекономічні функції. Цей ринок визначає кредитні ставки, стан бюджету, дохідність інших фінансових інструментів. Залучені в такий спосіб кошти поживляють економічний кругообіг в країні, при цьому регулюється рівень державних доходів і витрат, сплачуються борги, фінансуються різноманітні соціальні програми.

Фінансування державних видатків за допомогою емісії державних позик має назву дефіцитного фінансування. Цей метод широко використовується у світовій практиці новітньої історії другої половини 20-го століття як важливий засіб регулювання фінансових потоків у економіці. Державні запозичення є досить складним у використанні фінансовим інструментом, але врешті решт його застосування цілком виправдане, оскільки відкриває широкі можливості для фінансування державних витрат.

Держава в особі органів місцевого самоврядування використовує муніципальні облігації. Облігації місцевих позик емітуються в обіг в документарній формі на пред'явника або у бездокументарній (електронній) формі. Вони мають особливу характерну рису – джерелом їх погашення не можуть бути кошти від випуску нових позик. Крім того, максимальний розмір сумарної вартості емісії облігацій місцевої позики не має перевищувати 30% дохідної частини місцевого бюджету за попередній рік. Випуск облігацій місцевої позики здійснюється на цільових засадах із обов'язковим зазначенням мети випуску. Генеральними агентами місцевих позик переважно виступають комерційні банки, які здійснюють діяльність з обслуговування ринку облігацій: їх продаж, процедуру погашення, регулюють взаємовідносини з третіми особами. Ресурси, залучені від місцевих позик, спрямовуються на реалізацію програм стабілізації економіки та соціально-економічний розвиток окремих міст та областей.

Серед муніципальних позик, що мали місце в різних областях України за всі роки незалежності, були як вдалі, так і невдалі спроби вирішити соціально-економічні проблеми відповідних територій за рахунок емісії муніципальних боргових зобов'язань.

Підсумовуючи викладене, необхідно зазначити наступне. На даний час залучення коштів до місцевих бюджетів шляхом випуску муніципальних облігацій не набуло значного поширення в Україні, в той час як в розвинених західних країнах світу даний фінансовий інструмент активно та успішно застосовується вже тривалий час. Історія розвитку українського ринку державних цінних паперів яскраво свідчить про те, що випуск державних боргових зобов'язань на місцевому рівні лише тоді може бути ефективним механізмом фінансування бюджетного дефіциту, коли він супроводжується одночасними позитивними зрушеннями в економіці, а кошти, залучені до бюджетів різних рівнів, використовуються ефективно та за цільовою ознакою.

Література:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 серпня 1994 р. №586 "Про випуск облігацій внутрішньої державної позики 1995 року". [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/586-94-p>.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 1996 р. № 469 "Про випуск безпроцентних (дисконтних) облігацій внутрішньої державної позики 1996 року". [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/469-96-p>.
3. Постанова Правління Національного банку України від 28.05.1996 р. №125 "Про тимчасовий порядок формування комерційними банками фонду страхування вкладів фізичних осіб". [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0125500-96>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 4.01.1997 р. № 2 " Про випуск облігацій внутрішньої державної позики 1997 року". [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/norm_akt/source-КМУ/type-Постанова/2-97-p-04.01.1997.htm.
5. Лучковська С.І. Фінансове право: навч. посібник для студ. економ. спец. вищих навч. закладів / С.І. Лучковська; КНТ. - Київ: Знання, 2010. - 296 с.
6. Фондовий ринок : підручник / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін. ; за ред. В.Д. Базилевича. Книга 2. - К. : Знання, 2016. - 686 с.

ПРОБЛЕМИ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Захарченко Н.В.

кандидат економічних наук, старший викладач
кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Топлакаціян Н.А.

студент 4 курсу напряму підготовки «Фінанси і кредит»
Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

Іпотечне кредитування є важливим чинником економічного стимулювання та стабільного розвитку економіки. За рахунок іпотеки здійснюється інвестування реального сектора економіки, внаслідок чого забезпечується стабільне зростання доходів у різних галузях діяльності. Становлення ринку іпотечного кредитування в Україні є однією з найбільш важливих проблем, що потребують невідкладного розв'язання.